

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Matrimonium VII. quoad consensum clandestinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

MATRIMONIUM VII. § 31

nisi iusta causa superueniens excuset. Et potest cogi ad contrahendum. c. 22. nu. 50. § 1.

Peccat mort. qui metu mortis consummat matrimonium. Nam illud metu iusto contractum, & consummatum non valet, etiam si verè consentiat. nu. 51.

Metus iustus cadens in virum constantem, est ille quo minus malum eligitur causa vitandi maius. Sed hoc intelligitur ad effectum excusandi à peccato, non ad iudicandum firmitatem, vel infirmitatem actus. Nam ad hoc iudicio boni viri iudicandum est, quis dicatur metus iustus. Verumtamen minor metus sufficit in femina, quam in viro. n. 51. Vtrum metus reuerentialis annullat matrimonium. vide c. 22. n. 51.

MATRIMONIUM VII

Quoad consensum clandestinum.

CIRCA Matrimonia clandestina statuit Trident. sess. 24. c. 1. de Reform. hæc sequentia.

I. Errare, dicentes quòd matrimonia clandestina ante Trident. non erant valida. Vel, quòd filius non potest, sine consensu parentum, matrimonium contrahere. Vel, quòd parentes possunt illud irritare. II. Quòd matrimonia clandestinè contracta, quamuis valida fuerint antea

Ll 2 ipsum

ipsum concilium, tamen contrahere illa semper fuit detestabile.

III. Precipit sancta Synodus, ut in posterum antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium parochò tribus continuis diebus festiuis in Ecclesijs inter Missarum solenni publicè denuntietur inter quos sit matrimonium contrahendum: quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonij in facie Ecclesijs procedatur, ubi parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti. Amen. vel alijs utatur verbis iuxta receptum uniuscuiusque prouinciarum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot precesserint denuntiationes: tunc vel una tantum denuntiatio fiat, vel saltem parochò, & duobus vel tribus testibus presentibus, matrimonium celebretur; deinde ante consummationem denuntiationes in Ecclesijs fiant, ut si aliqua subsint impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire iudicauerit, ut predicta denuntiationes remittantur: quod illius prudentia & iudicio sancta Synodus relinquit. Quia aliter quàm presente parochò, vel alio sacerdote, de ipsius parochi vel ordinarij licetia, & duobus

bus vel tribus testibus, matrimonium contrahere attentauerint, eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino reddit inhabiles, & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos presenti decreto irritos facit, & annullat.

III. Quod quicumque sacerdos sine licentia parochi coniunxerit matrimonio aliquos, maneat suspensus, donec ab ordinario eius, qui coniungere debebat, absoluitur. V. Parochus, contrahentium, & testium nomina, & matrimonij contracti locum describat, & librum apud se custodiat. VI. Quod contrahentes antequam contrahant, vel triduo ante consummationem matrimonij confiteantur, & comunicent. VII. Quod laudabiles consuetudines & ceremonias, quas, ultra predictas, circa hac quaque prouincia habeant, adhuc seruent & retineant. c. 22. n. 68. & 69.

Vnde infertur quod peccat mortaliter qui contrahit matrimonium clandestine. c. 16. num. 36.

Matrimonia sine proprio parocho & testibus clandestine celebrata & contracta, sunt omnino irrita & nulla post Trid. Matrimonia vero coram parocho & testibus contracta, sunt valida, etiam si fiant sine trina monitione; dicentur tamen clandestina ob alios effectus. n. 70. c. 22.

Peccat mortaliter, qui contrahit matrimo-

LI 3 monium

monium etiam publicè non præmissa trina monitione.num.68.

Qui contraxit clandestinè, peccat mortaliter in aliquibus casibus, non publicando, quamvis matrimonio non vtatur, videlicet quando altera pars perit vt publicetur, aut periculum incontinentiæ imminet, & nulla est iusta causa, qua differatur: imò si tale periculum non sit, & vterque consentiat; tamen si timètur damna ex tali matrimonio, eo quòd non publicatur, peccat non publicando: aliàs non. cap. 16. num. 38.

Qui post contractum primum matrimonium clandestinè, contrahit secundum publicè; peccat si vtatur secundo, etiam compulsus sub excommunicatione. Tenet tamen cum secunda conuiuere, præcipiente prælato, si possit absque periculo copulae, alioqui verò minimè. cap. 16. num. 39.

Qui ante Trident. clam cōtraxit, & consummauit, & postea quia ipse id negauit in iudicio, ipsa alteri nupsit, non potest ipse religionem ingredi. cap. 22. num. 24. Quòd si is cui illa secundò nupsit, moreretur, teneretur iste eam accipere, etiam post professionem. ibidem.

In denuntiationibus potest Episcopus iusta de causa dispensare, vt omittantur: veluti si nobilis velit contrahere cum ignobili, di-
ues

MATRIMONIUM VII. 535

nes cum paupere, senex cum adolescentula, aut timeatur consanguineorum vel aliorum malitiosa impeditio. cap. 22. num. 70.

Vtrum autem matrimonium contractum in facie Ecclesie, contractum absque proprii Sacerdotis, vel eius locum tenentis presentia, sit validum, Doctor manet dubius, in cap. 22. num. 69. arguens pro vtraque parte, sed cap. 25. in fine tenet non valere.

Facies Ecclesie potest dici ianua Ecclesie, vel ipsa Ecclesia, vel presentia multorum saltem cognatorum, & vicinorum, & idoneus testium numerus. Sed nunc facies Ecclesie quoad matrimonium est presentia proprii parochi, vel eius locum tenentis, & duorum vel trium testium. cap. 22. num. 70.

Nulla causa quantumvis iusta, potest hodie facere, vt matrimonium sine parochi, aut eius vicario, & testibus, nouo contractum sit validum. Neque Episcopi possunt dispensare, vt illorum presentia non adhibeatur. num. 70.

Qui vero publice, & premissis denuntiationibus, seruataque forma Conc. Trident. contraxit matrimonium, sed nullum, ob aliquod impedimentum occultum, tenetur post obtentam dispensationem denuo contrahere, potestque clandestine, & in foro conscientie tantum contrahere. cap. 16. num. 36.

Ll 4 Imò

Imo Pius V. declarauit, non requiri præsentiam parochi neque testium ad huiusmodi matrimonium nullum, per dispensationem obtentam denuo contrahendum, & reualidandum. cap. 22. num. 70. Quæ declaratio est valde vñtata in Pœnitentiaria Romana. cap. 16. num. 37. & cap. 22. num. 70.

Minor, qui timet se à suo curatore traditum iri alicui nuptui parum conuenienti, potest clandestinè, id est, sine denuntiationibus, non tamen sine parochi & testibus, contrahere cum alia sibi multùm conuenienti. cap. 16. num. 36. 37.

Confessarius & testes, qui procurant, & faciunt, vt aliquis gladio grauitè ictus & iam iam moriturus, ducat vxorem concubinam suam, vt liberos ex ea susceptos legitimos faciat, & ipse in bono statu moriatur, in nullas censuras, neque alias pœnas incidunt. num. 37.

Vtrum coniuges clandestino matrimonio vtentes peccent, vide, Matrimon. X. §. 13.

Sufficit ex declaratione Pij V. parochus habitationis fœminæ, quãdo matrimonium celebratur in parochia fœminæ. Et iuxta declarationem Gregorij XIII. sufficit parochus viri, quando contrahitur in parochia viri. Additum in Nou. cap. 25. num. 144. in fine.

Spon

Sponsalia clandestina valida sunt etiam post Trid. ibidem.

MATRIMONIUM VIII.

De impedimentis in genere.

Dvplex est impedimentum. vnum impediens tantum: alterum impediens ac dirimens. Diciturque dirimens, non quod dissolvat matrimonium legitime contractum ante huiusmodi impedimentum, sed quia contrahentes post illud peccant mort. & matrimonium est nullum. cap. 22. num. 29.

Qui credens impedimentum esse dirimens, quamvis non sit, contrahit, peccat mort. & matrimonium non valet, si credebat illud non valere: aliis sic. num. 49.

Non tenetur alter coniugum credere subesse impedimentum dirimens, eo quod vnus testis etiam fide dignus iuratus, & amicus, & proprius parochus id affirmet ei. num. 82.

Matrimonium contractum ab ignorante impedimentum dirimens, non incipit valere per solam cessationem impedimenti: sed requiritur novus consensus, concessa ei qui ignoraverit libertate renunciandi, seu renuendi. Satis tamen datur libertas quando

L1 5 decla